

SIRKKA TURKKA

Térkép a falon

Térkép a falon. Ujjammal végigtapogatom a partvonalat. Na, tessék, itt van ez a pöttöm félsziget. Onnan száll fel a füst. Én pedig itt vagyok, közvetlenül a füstpamacs alatt.

Idáig légvonalban nem lehetetlen az út

Légvonalban nem lehetetlenül hosszú az út idáig, csak egy kicsit nehezen megközelíthető helyen lakunk. Az erre jövők néhányszor eltévedtek már, aztán meg lemondtak róla, hogy újra próbálkozzanak. Velük ellentétben rendszeresen megérkeznek a madarak. Nem mintha várnánk valakit. A kutya hirtelen fölemeli a fejét, én abba hagyom az írást. De csak a tojás az: a zubogó vízben újra meg újra a fazék falának ütközik.

Állok a kikötőhídon

Állok a kikötőhídon ezen a ritka meleg és szélcsendes reggelen. Nicsak, egy jegesréce-pár, mondom magamban. Dehogyan, két sarki búvár az, motyogja a kutya. A hajóhid végén ül, elégedetten hunyorít, már csak az hiányzik, hogy makrapipa lógjon a szájából. Itt senki nem háborgat senkit. A vizek népe nem hadakozik, a szarvasok a legtapintatosabb lények, akiket ismerek. Hercegség nélküli nagyhercegek. Itt töltik békés, száműzött életüket. Soha nem felejttem el üdvözölni ezeket a jámbor uralkodókat, ha véletlenül találkozunk. Arra gondolok, hogy a korona kivételesen a megfelelő főre került.

Valami sokáig nem hagyott aludni

Valami sokáig nem hagyott aludni. Valami korán fölébresztett. Négy óra van, és a kutya csodálkozik. Megpróbál aludni, álmában épp most kapja el a mókust, amelyet egész nap ugatott. Magamra hagy a csendben, amelyben meg sem moccan a levegő. Ami elmúlt: nincs, ami jön: nincs jelentősége. Csak a napkorong van, mely épp most gördül fölfelé az ég boltozatán. És a tó van, és a csészében a kávé, amelyről lassan fölfelé emelkedik a gőz.

Nem az enyém a ház

Nem az enyém a ház, amelyben lakom, őszintén szólva egyetlen fa sem az enyém, mindössze valami érdemtelenül nagy szerencse lánya vagyok. A telihold mutatja, hogyan növekszik a tarlórépa, bár régóta nem láttam a holdat, és tarlórépám sincs. Csak hamvas szeder, kaszanyűgbükk és harangvirág nő errefelé. És nemsokára mindent beborít a sötét, amelyet keresztülszúrnak az őszi csillagai.

Napról napra kevesebb a fény

Napról napra kevesebb a fény. Szél forgatja a part enyves égereit és ezüsthűzeit, pörgeti a házat és a csillagokat. A földgolyó fölborult, nyakunkon a sötét évszak. Egyik este kinyitom a szekrény fiókját, hogy megkeressek benne valamit. De két mozdulat közt megáll a kezem. A fiók homályában fölizzik az elszáradt Szent Iván napi rózsa, legrövidebb éjszakánk tanújele. Emlékeim fölé hajolva nézem, majd a fiókot visszatolom a helyére. Nem a rózsa a hibás, hogy egyszerre rosszul érzem magam. Valaki azt mondta, hogy az ember maga a szomorúság, a bánat kezdete és vége. Mindegy, hogy ki volt. Én magam vagyok a szomorúság kezdete és vége.

Havazik

Havazik. Olyan puha a hó, hogy szinte meleg. Láb- és mancsnyomok keresztezik egymást, ha elég hó gyűlt össze, kacagó hóembert építnek belőle. Attól kezdve hárman leszünk, ő körültapiskolja a házat, így legalább nem érződik toronymagasnak a magány. Kinézek az ablakon, korán sötétedik. Mintha az Úr bugyellárisában volnánk, nem sokkal Isten háta mögött, és a bugyelláris száját szorosra kötötte volna valaki.

Ha elhagy minket a szerelem

Ha elhagy minket a szerelem, ha elhagyja a házat, amelyet otthonának szántak, marad a megértés, mely olyan mély, akár az éjszaka. A ház alacsony, a küszöb magas, ha átlépsz rajta, a Göncölszékér küllőibe vered a homlokod. Pelyvát és esőt sodor a szél, a sötétben csillagként ég a cigaretta, másom sincs, csak ez az erdőnyi fáradság. Láttam, hogyan tépte az arcod a téboly, hogyan rágta a pofacsontjaidat, és hogyan kezdett el a ruhád lobogni. Eljöttem, hogy fényt és nyugtalanságot hozzak a szemetekbe, és most elmerülök a szomorúságban, akár a ködben, lámpásom az állatok barátsága. Hallgatom az asztalon heverő követ, reggeltől estig énekel, hívja a szerelmet, amely nem tér vissza sosem. Már a vérem is csorog. Így vagyunk az életre fölfeszítve, és a szívnek, akár egy világtalan vakondnak, tengernyi halálon kell magát keresztülásnia.

A jég alatt pihenő agyagos part

A jég alatt pihenő agyagos part olyan, akár egy szívünkbe szúrt sás, és a havon keresztül bajosan lehet egy hangyát megsimogatni. Vajon hová tűnt el végleg az őszes öregasszony a szomszéd házból, kezét ölébe ejtve, fáradtan, anélkül hogy legalább a macskájától elbúcsúzott volna? Jó ideje elmerült már az agyvérzés és a tüdőgyulladás vörhenyes erdeiben. Úton van valahol, a macskájától és a hangyától távol. Sóhajtoznak a fák, kéreg-eső esik, barnás kéreg és szürke mókusok, és visszatérnek a madárrajok. Hiába hívogatjuk, nem fordul vissza többé. Úton van gyermekkora erdejébe, a kék virágok és az aranyló ősz birodalmába. Ott másfajta madarak énekelnek.

Jávorszky Béla fordításai

Sirkka Turkka finn költő 1939-ben született Helsinkiben. Bölcsésznek tanult, a helsinki egyetem elvégzése után rövid ideig könyvtárosként dolgozott, majd loápoló, illetve istállómester lett. 1974 óta szabadfoglalkozású költő. Viszonylag későn, harminchárom éves korában adta ki első verseskötetét (*Huone avaruudessa – Szoba az űrben*, 1973), de mára hatalmas életművet mondhat magáénak. *Tule takaisin, pikku Sheiba* (Gyere vissza, kicsi Séba) című kötetéért 1986-ban Finlandia-díjat kapott. Verseit nagyfokú szociális érzékenység, az állatok (különösen a kutyák és a lovak) szenvedése iránti affinitás jellemzi. Itt közölt prózaversei 1976-os *Minä se olen* (Én vagyok az) című kötetéből valók. Összeállításunk ízelítő a költőnek kiadónknál rövidesen megjelenő kötetéből.